

Rapport:

Tillsyn avseende konkurrensreglering m.m. under 2018

Rapport:

Rapport:

Tillsyn avseende konkurrensreglering m.m. under 2018

Rapportnummer

PTS-ER 2019:8

Diarienummer

18-824

ISSN

1650-9862

Författare

Charlotta Garmert, Emma Gunnesson, Karolina Sölsnaes, Emma Nörler Trautmann, Emina Mujic, Sini Lindqvist, Anna-Lena Alknert, Lars-Erik Axelsson, Helena Klasson, Jacob Stjernberg, Li Hammarstolpe och Marielle Sjögren.

Post- och telestyrelsen

Box 5398

102 49 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

Förord

Denna rapport redogör för de tillsynsinsatser som Post- och telestyrelsen (PTS) under 2018 genomförde inom ramen för myndighetens arbete med konkurrensregler och övriga regler enligt lagen om elektronisk kommunikation och lagen om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät.

Rapporten visar att vi genomfört de insatser som fastställdes i myndighetens tillsynsplan, i början av förra året. För marknaden är det viktigt att vi är transparenta och att det finns en förutsägbarhet i myndighetens arbete med marknadsreglering.

Av rapporten framgår att PTS har genomfört tillsyn inom områden som är principiellt viktiga för att vi ska få en effektiv konkurrens, bredbandsutbyggnad i hela Sverige och ett gott skydd av slutanvändares rättigheter inom EU.

Rikard Englund
Avdelningschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
1 PTS konkurrenstillsyn 2018	6
1.1 Tillsynen bidrar till PTS strategiska mål	6
1.1.1 Tillsyn enligt LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen	6
1.2 Innehållet i PTS tillsynsplan för 2018	7
2 Tillsynsärenden 2018	8
2.1 Bredbandsmarknaderna	8
2.1.1 Pristillsyn EoI	8
2.1.2 Operatörsbyte	8
2.1.3 Stödsystem	9
2.1.4 Nyckeltal ger förutsättningar för ökad insyn	9
2.1.5 Migrering	10
2.2 Samtrafikmarknaderna	10
2.2.1 Pristillsyn mobil samtalsterminering	10
2.3 Broadcasting	11
2.4 Öppen internetanslutning - nätneutralitet	12
2.4.1 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Tre (Hi3G)	12
2.4.2 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Telenor	12
2.4.3 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Telia	12
2.4.4 Tillsyn enligt artikel 3.3 – Tre (Hi3G)	13
2.4.5 Trafikstyrningsåtgärder - Bahnhof AB	13
2.5 Internationell roaming	13
2.5.1 Begränsning till nationellt bruk – Tre (Hi3G)	14
2.5.2 Begränsning till nationellt bruk - Telenor	14
2.5.3 Policy om normal användning - Qall Telecom AB och Weblink IP Phone AB	15
2.5.4 Andra priser för roaming inom EU - 0700 Sverige AB, Hallå Mobil (BM Sverige AB), Net at Once Sweden AB och Teleman AB	15
2.6 Anmälningssplikt	16
2.7 Tillsyn enligt utbyggnadslagen	16
2.7.1 Kommunala stadsnät	16
2.7.2 Telias hantering av begäran om tillträde	17
2.7.3 Kommuner och offentliga aktörer	17
2.8 Avstängningsärenden	18

Sammanfattning

PTS tillsynsrapport beskriver vilken tillsyn, på konkurrensområdet, som myndigheten genomfört under 2018. Syftet med PTS tillsyn är bl.a. att öka förutsättningarna för en effektiv konkurrens, ökat förtroende hos och skydd av slutanvändares rättigheter inom EU samt främjande av utbyggnad av bredbandsnät.

PTS eftersträvar tydlighet och transparens för att graden av förutsägbarhet i både marknadsreglering och tillsynsarbete ska vara hög. För att åstadkomma detta tar myndigheten årligen fram en tillsynsplan, som följs upp av en tillsynsrapport.

Under 2018 har PTS särskilt prioriterat tillsyn som avser bredbandsmarknaderna, inklusive bredbandsutbyggnad samt tillsyn avseende reglerna om öppet internet, så kallad nätneutralitet.

Vad gäller bredbandsmarknaderna så har PTS t.ex. genomfört tillsyn i syfte att kontrollera att Telia uppfyller skyldigheten om icke-diskriminering (Equivalence och Inputs, EOI) vad gäller bolagets (dotterbolaget Skanovas) priser på produkterna Fiber till Villa och Skanova Fiber 2009. Myndigheten har även inlett tillsyn för att följa upp huruvida Telia har rättat sig angående operatörsbyten. Detta sedan PTS i juni 2018 beslutade att förelägga Telia att, vid vite om 50 miljoner kronor, upphöra att ställa krav på fullmakt från frånträdande operatör för att genomföra operatörsbyte.

PTS har under 2018 vidare genomfört tillsyn kring reglerna om öppet internet, så kallad nätneutralitet. Bland annat har myndigheten granskat vissa avtalsvillkor hos operatören Tre, samt ett villkor hos Telenor. PTS har även fortsatt sina granskningar kring Telias erbjudande om fri surf på sociala medier samt Tre:s erbjudande om fri surf för musikstreaming. Därtill har PTS även inlett en granskning om huruvida operatören Bahnhof har genomfört åtgärder som är i enlighet med reglerna om öppet internet.

Inom internationell roaming har PTS bland annat genomfört granskningar kring begränsningar av tjänster till att endast kunna användas nationellt.

1 PTS konkurrenstillsyn 2018

1.1 Tillsynen bidrar till PTS strategiska mål

Det övergripande målet för konkurrensavdelningens tillsyn är bl.a. att öka förutsättningarna för en effektiv konkurrens, ökat förtroende hos och skydd av slutanvändares rättigheter inom EU samt främjande av utbyggnad av bredbandsnät. Detta genom efterlevnad av dels beslutade skyldigheter på de relevanta marknaderna, dels efterlevnad av skyldigheter som följer direkt av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK), EU-förordningen 2015/2120 av den 25 november 2015 (TSM-förordningen) samt lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen). En säkerställd regel efterlevnad på marknaden leder till nytta för konsumenterna bl.a. i form av ett brett urval prisvärda tjänster.

PTS eftersträvar tydlighet och transparens för att graden av förutsägbarhet i både marknadsreglering och tillsynsarbete ska vara hög. För att åstadkomma det tar PTS årligen fram en tillsynsplan, som följs upp av en tillsynsrapport.

PTS bedömer att detta arbete gör att förutsättningarna ökar för att marknadens aktörer långsiktigt ska känna förtroende för PTS arbete med reglering och tillsyn. Detta förtroende är i sin tur viktigt för att marknadsregleringen ska vara effektiv och kunna förbättra marknadens funktionssätt.

Arbetet med tillsynen planeras på ett sådant sätt att det går i riktning mot en uppfyllelse av de strategiska mål som PTS beslutar. Genom den tillsyn som PTS konkurrensavdelning bedriver bidrar myndigheten till att uppfylla de övergripande målen om långsiktig konsumentnytta, långsiktigt hållbar konkurrens, effektivt resursutnyttjande och säker kommunikation.

1.1.1 Tillsyn enligt LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen

Resultatet av PTS tillsyn mäts genom uppföljning av effekter på marknaden snarare än antalet underrättelser och förelägganden. PTS prövar alltid om det är möjligt att uppnå frivillig rättelse av de aktörer som tillsynen riktar sig mot. I de fall det är möjligt att uppnå en frivillig rättelse inom ramen för regelverket innebär det snabbare effekt på marknaden, jämfört med om prövning i domstol måste göras. Om frivillig rättelse inte sker kan PTS tillgripa formella verktyg såsom underrättelse och föreläggande. Ett föreläggande får förenas med vite. Tillsynen ska utöver vad som anges i LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen bedrivas i enlighet med allmänna förvaltningsrättsliga principer så som de kommer till uttryck i bl.a. förvaltningslagen (2017:900).

1.2 Innehållet i PTS tillsynsplan för 2018

Av tillsynsplanen för 2018¹ framgår att PTS granskar samtliga områden där myndigheten har anledning att anta att det kan förekomma konkurrensproblem eller agerande i strid med skyldigheter enligt gällande regelverk.

Tillsynen sker vanligtvis på myndighetens eget initiativ och i enlighet med tillsynsplanen. Planen hindrar dock inte PTS från att inleda tillsyn när myndigheten t.ex. blivit uppmärksam på förhållanden som inte förefaller överensstämma med gällande skyldigheter.

De SMP-beslut som PTS fattade den 19 februari 2015 på marknaden för lokalt tillträde (3a) och marknaden för centralt tillträde (3b)² har alltså gällt under år 2018. Utöver marknaden för centralt tillträde (3b) så har även marknaden för högkvalitativt tillträde (4), tidigare marknaden för terminerande kapacitetsförbindelser, avreglerats genom PTS beslut den 20 februari 2017³. På marknad 3a trädde vissa förändringar i kraft under slutet av 2016. Bl.a. upphävdes prisregleringen av fiber den 1 december 2016.

Mot bakgrund av hur utvecklingen ser ut inom aktuella områden har PTS under år 2018, i enlighet med tillsynsplanen, prioriterat tillsyn som avser bredbandsmarknaderna (med särskilt fokus på produkter rörande segmentet enfamiljshus), inklusive bredbandsutbyggnad, och tillsyn avseende nätneutralitet.

I linje med 2017 års tillsynsarbete har tillsyn av de högre kraven på icke-diskriminering på marknad 3a lyfts fram i tillsynsärenden där det har varit möjligt. Pristillsyn överlag har getts sedvanlig prioritet. Utöver detta har PTS i år främst prioriterat att fortsätta påbörjad tillsyn enligt utbyggnadslagen, tillsyn av regler om anmälningsplikt och tidigare påbörjad tillsyn kring de nya reglerna om nätneutralitet och roaming i TSM-förordningen.

---

¹ https://pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/rapporter/2018/telefoni/tillsynsplan-kk-2018_dnr-18-824_final.pdf

² <https://www.pts.se/globalassets/startpage/dokument/legala-dokument/beslut/2015/internet/11-9306-rattelse-beslut-lokalt-tilltrade-1503201.pdf>
<https://www.pts.se/globalassets/startpage/dokument/legala-dokument/beslut/2015/internet/11-9313-beslut-centralt-tilltrade-1502191.pdf>

³ Analys enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, av marknaden för högkvalitativt tillträde i grossistledet via en fast anslutningspunkt, Beslut den 20 februari 2017, Dnr 15-2816.

2 Tillsynsärenden 2018

2.1 Bredbandsmarknaderna

2.1.1 Pristillsyn EoI

PTS har under året genomfört tillsyn i syfte att kontrollera att Telia uppfyller skyldigheten om icke-diskriminering *Equivalence of Inputs* (EoI) vad gäller Telias (Skanovas) prissättning på Fiber till Villa och Skanova Fiber 2009, inklusive rabatter och andra prisvillkor (skyldighet 7.4 i skyldighetsbeslutet för marknad 3a från 2015). Tillsynen inleddes på eget initiativ och i enlighet med tillsynsplanen för 2018.

Skyldigheten om EoI gäller för Telia sedan den 1 december 2016 vid tillhandahållandet av lokalt fysiskt tillträde till fiberbaserad nätinфраstruktur och tillhörande tjänster. Skyldigheten innebär ett förstärkt krav på icke-diskriminering jämfört med tidigare gällande skyldigheten att tillämpa likvärdiga villkor för likvärdiga transaktioner (*Equivalence of Outputs*, EoO). EoI-skyldigheten innebär bl.a. att Telia ska tillämpa samma priser och prisvillkor gentemot externa grossistkunder som gentemot Telias interna slutkundsverksamhet samt mellan externa grossistkunder.

Inom ramen för tillsynsärendet förklarade Telia att prissättning och beräkning av rabatter sker enligt fasta prislister och rabattvillkor samt redogjorde för hur priser och rabatter genereras i företagets system, både internt och för externa grossistkunder. PTS analyserade svar och underlag från Telia och kom fram till att det saknades skäl att ifrågasätta att Telia följer EoI-skyldigheten vad gäller priser och rabatter. PTS skrev därför av ärendet, dnr 18-1715, från vidare handläggning.

2.1.2 Operatörsbyte

PTS inledde under 2016 tillsyn av Telias hantering av operatörsbyte på fiber till enfamiljshus, ärende dnr 16-7334. PTS har granskat huruvida Telias hantering av operatörsbyten uppfyller kraven i det gällande skyldighetsbeslutet på marknad 3a och under ärendets gång har olika aspekter varit i fokus.

Den första frågan som PTS prövade var Telias uppsägningstider för utförande av operatörsbyte. Telia ändrade frivilligt uppsägningstiden för nya kunder och efter PTS underrättelse den 30 mars 2017 om att en längre uppsägningstid av KO-tjänsten även i andra fall misstänktes strida mot skyldighetsbeslutet ändrade Telia även dessa. PTS fortsatte under 2017 att utreda ärendet, mot bakgrund av utvecklingen med fortsatt stark efterfrågan på operatörsbyte och diskussioner mellan operatörerna om olika förändringar i Telias rutiner. Det fanns fortfarande starka synpunkter från flera operatörer särskilt kring Telias

krav på att den som beställer operatörsbyte på begäran måste kunna visa en skriftlig fullmakt från den frånträdande operatören att säga upp dennes avtal med Telia. Efter PTS underrättelse den 23 maj 2018 om att myndigheten misstänkte att Telias rutiner stred mot skyldighetsbeslutet meddelande Telia att de inte avsåg att ändra sina rutiner. PTS bedömde dock att Telias rutin stred mot skyldighetsbeslutets krav att Telia vid varje rimlig begäran från operatör ska tillhandahålla operatörsbyte samt möjliggöra att operatörsbyte kan komma till stånd utan dröjsmål för slutkunden och utan att operatörens relation till slutkunden i övrigt påverkas. PTS beslutade därför att den 28 juni 2018 förelägga Telia att, vid vite om 50 miljoner kronor, upphöra att ställa krav på fullmakt från frånträdande operatör för att genomföra operatörsbyte.

Telia överklagade PTS beslut men uppgav samtidigt att de under tiden som frågan prövades av högre instans avsåg att rätta sig efter föreläggandet. En kort tid därefter återkallade Telia sitt överklagande.

I syfte att följa upp huruvida Telia rättat sig efter föreläggandet har PTS i november 2018 initierat ett nytt tillsynsärende, dnr 18-37765. PTS utredning är ännu inte avslutad.

2.1.3 Stödsystem

PTS initierade hösten 2017 ett tillsynsärende för att närmare granska hur Telia efterlever skyldighet 9, att tillhandahålla stödsystem, på marknaden för lokalt tillträde (3a). Möjligheten för operatörerna att enkelt och kostnadseffektivt kunna göra beställningar hos Telia är en viktig förutsättning för att de ska kunna konkurrera med Telia om att erbjuda bredbandstjänster till slutkunderna. Tillgången till stödsystem är en del för att förenkla och effektivisera beställningsprocessen. När ärendet startade hade PTS mottagit uppgifter om systembrister som försvårade och försenade beställningar av operatörsbyte.

Under 2018 har PTS bl.a. följt Telias förbättringsarbete gällande felkoder och registervård. Ärendet, dnr 17-9512, pågår alltjämt.

2.1.4 Nyckeltal ger förutsättningar för ökad insyn

Det finns särskilda svårigheter förknippade med att bedriva tillsyn över skyldigheten att tillämpa icke-diskriminering i gällande skyldighetsbeslut. Ett av skälen till detta är att Telias egen slutkundsverksamhet i praktiken alltid har en annan affärsmässig relation till företaget i övrigt än vad externa grossistkunder har. Kombinationen av att Telia dels tillämpar olika rutiner för den externa och den interna verksamheten, dels har ett generellt informationsövertag jämfört

med PTS innebär att det är svårt att kartlägga Telias rutiner och egentliga tillgång till information.

Ett sätt för PTS att hantera denna problematik är att arbeta med redovisning och analys av nyckeltal som synliggör funktioner snarare än ett specifikt tillträde. PTS publicerar månatligen Telias utfall av nyckeltal för koppar och fiber på PTS hemsida.

Utfallet fram till och med november 2018 har inte visat på några signifikanta, varaktiga skillnader mellan de externa grossistkunderna och Telias slutkundsverksamhet som direkt tyder på diskriminering. PTS har möjlighet att inom ramen för tillsynen kontinuerligt följa upp hur nyckeltalen mäts så att processflöden och mätpunkter är fortsatt relevanta. PTS tar därför gärna emot förbättringsförslag kring nyckeltalen även framgent.

Arbetet med nyckeltalen sker löpande, dnr 18-903.

2.1.5 Migrering

PTS initierade i december 2018 ett tillsynsärende för att närmare granska hur Telia efterlever skyldighet 6, att vid varje rimlig begäran från annan operatör tillhandahålla migrering från en av företagets grossistprodukter till en annan produkt för lokalt fysiskt eller virtuellt tillträde till nätinфраstruktur, på marknaden för lokalt tillträde (3a).

Telia har under en längre tid arbetat med att modernisera sitt nät genom att stänga ner delar av kopparnätet och investera i mobil- och fibernät. I samband med nedläggningen av kopparnätet kan en operatör, t.ex. när en förändring i relation med slutkunden inte är aktuell, begära migrering för det fall Telia ersätter kopparaccessen med t.ex. en fiberbaserad access. Att migrering kan ske utan onödig tidsutdräkt för slutkunden och utan att operatörens relation till slutkunden i övrigt påverkas är avgörande för att operatörerna ska kunna konkurrera med Telia på slutkundsmarknaden.

Ärendet pågår fortfarande, dnr 18-39362.

2.2 Samtrafikmarknaderna

2.2.1 Pristillsyn mobil samtalsterminering

PTS har i skyldighetsbeslut den 13 september 2016 ålagt följande operatörer skyldighet att tillämpa visst maximalt pris för mobil samtalsterminering. Götalandsnätet, Telia Company AB (Telia), Telenor, Tele 2, Netmore Group

AB (tidigare North Net Connect och ReWiCom), Net1, Vectone Mobile (tidigare Mundio Mobile), Lycamobile och Hi3G.

Inom ramen för dessa tillsynsärenden utreds huruvida de operatörer som enligt ovan fått skyldigheter som SMP-operatör följer prisskyldigheten i PTS skyldighetsbeslut avseende marknaden för mobil samtalsterminering. Operatörerna har enligt skyldighetsbeslut på marknaden för mobil samtalsterminering rätt att maximalt ta ut följande pris.

- 1 juli 2018 – fram till den tidpunkt då nya prisnivåer meddelas: 5,84 öre/minut.

Tillsynsärendena startades i juli 2018. PTS utredning av ärendena är ännu inte avslutad, dnr 18-8610 – 8617 samt 18-8619.

2.3 Broadcasting

Tillsyn av Teracom AB:s (Teracom) prissättning har regelmässigt skett varje år sedan 2009. De beslut som tillsynats under år 2017 och 2018 är fri-tv respektive ljudradio.⁴

Syftet med pristillsynen är att, i enlighet med skyldighetsbesluten, motverka monopolprissättning. Teracom är den enda aktören på grossistmarknaderna för utsändning av fri-tv och nationell analog ljudradio. I likhet med andra företag strävar monopol efter att ge sina ägare så stor vinst som möjligt. Detta kan ta sig uttryck i s.k. monopolprissättning. I praktiken innebär det mindre volymer till högre priser, dvs. en ineffektiv undanträngning av konsumtionen, än vad som skulle ha gällt vid effektiv konkurrens. Detta medför nyttoförluster för samhället och konsumenterna.

En överprissättning i förhållande till kunderna skulle leda till en ökning av deras kostnader, vilket kan resultera i att mindre resurser kan användas till programverksamhet till nackdel för fri-tv tittarna och radiolyssnarna.

Teracom är ålagt att tillämpa en kostnadsorienterad prissättning enligt FDC-metoden till faktiska historiska kostnader plus en kalkylränta (WACC). Pristillsynen ska alltså tillse att de priser som kunderna betalar inte överstiger de av Teracom redovisade kostnaderna.

---

⁴ Analys av den nationella grossistmarknaden för programutsändningstjänster för distribution av fritv-innehåll via marknät till slutanvändare enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, dnr 15-9776, och Analys av den nationella grossistmarknaden för programutsändningstjänster för distribution av nationell analog ljudradio via marknät till slutanvändare enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, dnr 15-9777.

Teracom ska enligt skyldighetsbesluten årligen skicka in kostnadsunderlag till PTS vilket också gjorts i de aktuella tillsynsärendena.

Efter analys av kostnadsredovisningen och de svar Teracom lämnat på PTS kompletterande frågor i 2017 års ärende, dnr 17-9233, konstaterades att det inte förelåg några felaktigheter och att priserna överensstämde med de redovisade kostnaderna varför PTS fattade beslut om att avskriva ärendet, dnr 17-9233.

2018 års tillsynsärende, dnr 18-37403, pågår alltjämt.

2.4 Öppen internetanslutning - nätneutralitet

PTS utövar tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2120 (TSM-förordningen). Förordningen innehåller bl.a. regler avseende slutanvändares rättigheter att använda applikationer, tjänster och terminalutrustning efter eget val.

2.4.1 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Tre (Hi3G)

PTS inledde i januari 2018 tillsyn avseende ett av Trets avtalsvillkor. Av villkoret framstod det som att Tre tog ut en särskild avgift för att e-post, surf och annan dataöverföring ska fungera i en BlackBerry-mobil.

Av det svar som Tre inkom med framkom det att villkoret avsåg en tilläggstjänst och att slutanvändarnas tillgång till internet inte begränsas, oavsett om de väljer att betala för den aktuella tilläggstjänsten eller inte. PTS bedömde därför att villkoret och dess tillämpning inte stod i strid med TSM-förordningen varför ärendet, dnr 18-963, avskrevs.

2.4.2 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Telenor

PTS inledde i januari 2018 tillsyn avseende ett avtalsvillkor som angav att Telenors kontantkortskunder inte kunde använda mobil VoIP eller internetdelning om inte annat avtalats. Tillsynen resulterade i att bolaget rättade sig genom att ta bort det aktuella villkoret. PTS skrev därför av ärendet, dnr 18-964.

2.4.3 Tillsyn enligt artikel 3.2 TSM-förordningen – Telia

I maj 2017 inledde PTS tillsyn mot Telia avseende Telias erbjudande ”Fri surf sociala”. Fri surf på sociala medier innebär att abonnenter som har eller köper vissa mobilabonnemang får ”fri surf” på ett antal sociala medier. Abonnenten kan obegränsat använda de inkluderade sociala medietjänsterna utan att den datavolym som ingår i respektive abonnemang påverkas. Tillsynen utreder om den affärsmetod, zero-rating, som Telia tillämpar avseende erbjudandet Sociala

är förenlig med artikel 3.2 i TSM-förordningen. Utredningen i ärendet, dnr 17-5685, är inte avslutad.

2.4.4 Tillsyn enligt artikel 3.3 – Tre (Hi3G)

PTS inledde tillsyn i maj 2016 avseende Tres erbjudande om fri surf på musikstreaming ”3Musiksurf”. 3Musiksurf innebar att abonnenter som omfattades av erbjudandet kunde strömma de musiktjänster som ingick i det aktuella erbjudandet fritt och utan att förbrukningen av data räknades av mot den i abonnemanget avtalade datavolymen. 3Musiksurf kunde även fortsätta användas trots att den i abonnemanget inkluderade datavolymen tagit slut.

I november 2016 meddelade Tre att företaget avsåg att frivilligt justera 3Musiksurf på så sätt att abonnenten inte skulle kunna fortsätta lyssna på musik när den i abonnemanget avtalade datavolymen tagit slut. Justeringen skulle ske succesivt och rapporteras kontinuerligt till PTS.

Ärendet, dnr 16-5477, avskrevs i december 2018 efter att Hi3G ändrat villkoren för 3Musiksurf för alla som omfattas av erbjudandet på så sätt att abonnenten endast kan strömma musik fritt så länge den i abonnemanget inkluderade datavolymen inte tagit slut.

2.4.5 Trafikstyrningsåtgärder - Bahnhof AB

I november 2018 kom det till PTS kännedom att internetleverantören Bahnhof AB (Bahnhof) har genomfört åtgärder som påverkar åtkomsten av ett antal webbplatser. Företaget har också själva i ett pressmeddelande kommunicerat att åtgärder har genomförts. PTS inledde tillsyn den 13 december 2018 i syfte att undersöka vilka åtgärder som Bahnhof har genomfört och om dessa är i enlighet med bestämmelserna om öppet internet, i den så kallade TSM-förordningen. Enligt bestämmelserna får en leverantör endast undantagsvis vidta trafikstyrningsåtgärder som exempelvis blockering, ändring eller diskriminering av specifikt innehåll.

Ärendet, dnr 18-39210, är pågående.

2.5 Internationell roaming

Enligt förordning (EU) nr 531/2012 (roamingförordningen) får roamingleverantörer från och med den 15 juni 2017, enligt huvudregeln, inte längre ta ut några avgifter av roamingkunder utöver det nationella priset i slutkundsledet för reglerade roamingtjänster (dvs. samtal som rings eller tas emot, sms-meddelanden som sänds eller datatjänster som används, inklusive mms-meddelande) om det rör sig om ”normal användning”, även benämnt Roam Like At Home (RLAH). Enligt roamingförordningen får en

roamingleverantör tillämpa en policy om normal användning i syfte att förhindra missbruk eller onormal användning. När en sådan policy om normal användning tillämpas ska denna policy anmälas till PTS.

2.5.1 Begränsning till nationellt bruk – Tre (Hi3G)

I juni 2017 inkom Hi3G Access AB (Hi3G) med en anmälan om policy om normal användning. I denna policy uppgav Hi3G vilka begränsningar som företaget tillämpade i samband med deras respektive tjänster och abonnemang. PTS noterade att Hi3G inte angett i den inlämnade policyn att företaget tillämpade en begränsning av tjänsten ”3Musiksurf” på så sätt att erbjudandet endast kunde användas nationellt. Det framgick inte heller av den inlämnade policyn vilka begränsningar som tillämpades i samband med tjänsten ”3Dela Data”. Det är mot bakgrund av vad som anges i policyn om normal användning och den information om tjänster och begränsningar som finns allmänt tillgänglig på Hi3Gs webbplats som PTS den 23 oktober 2017 inledde tillsyn och begärde ytterligare upplysningar från Hi3G om hur tjänsten ”3Musiksurf” och ”3Dela Data” fungerar och de villkor som gäller för dessa tjänster.

PTS bedömde att tjänsten ”3Musiksurf” är en del av datatjänsten i abonnemanget och därför ska erbjudas på samma villkor hemma som vid roaming inom EU/EES. PTS bedömde även att den begränsningen av ”3Dela Data” som bolaget tillämpade bör anmälas inom ramen för en policy om normal användning. Mot bakgrund av detta förelade PTS bolaget att upphöra med begränsningen av ”3Musiksurf” samt att till PTS anmäla begränsningen av ”3Dela Data”.

Ärendet, dnr 17-10403, avslutades i oktober 2018 efter att Hi3G vidtagit rättelse i enlighet med föreläggande. Hi3G erbjuder numera tjänsten ”3Musiksurf” utan begränsningar även vid roaming inom EU/EES.

2.5.2 Begränsning till nationellt bruk - Telenor

I juni 2018 kom det till PTS kännedom att Telenor Sverige AB (Telenor) lanserat ett erbjudande, ”Telenor Stream”, för fri surf av Telenors tv-tjänst för Telenors mobilabonnemangskunder. Erbjudandet om fri surf erbjöds endast i Sverige medan datatrafik avräknades från mobilabonnemanget vid roaming inom EU/EES. Mot bakgrund av PTS bedömning i den tidigare tillsynen mot Hi3G (17-10403) om begränsningar på tjänster till nationellt bruk misstänkte PTS att även Telenors erbjudande stred mot gällande roamingbestämmelser och principen om RLAH.

Den 26 juni 2018 inledde PTS tillsyn och begärde ytterligare upplysningar från Telenor om Telenors erbjudande och begränsning till nationellt bruk.

Den 31 augusti lät Telenor meddela PTS att bolaget tagit beslut om att Telenor upphör med begränsningarna till nationellt bruk av ”Telenor Stream”. PTS avskrev ärendet, dnr 18-8245, den 15 oktober 2018 efter att Telenor meddelat att rättelse vidtagits.

2.5.3 **Policy om normal användning - Qall Telecom AB och Weblink IP Phone AB**

Mot bakgrund av att operatörerna Qall Telecom AB (Qall) och Weblink IP Phone AB (Weblink) inte anmälde någon policy om normal användning till PTS gjorde PTS en kontroll av respektive operatörs webbplats. Det framgick att operatörerna erbjuder roaming och tillämpar begränsningar på datavolymer som erbjuds vid roaming inom EU/EES. PTS inledde tillsyn i juli 2018 för att inhämta mer information från operatörerna för att utreda om deras respektive erbjudanden är förenliga med roamingregleringen.

Efter att tillsyn inleddes har Qall och Weblink anmält en policy om normal användning till PTS i överensstämmelse med roamingregleringen. PTS avskrev ärendena gällande Qall, dnr 18-8768, och Weblink, dnr 18-8769, efter att operatörerna vidtagit rättelse.

2.5.4 **Andra priser för roaming inom EU - 0700 Sverige AB, Hallå Mobil (BM Sverige AB), Net at Once Sweden AB och Teleman AB**

Vid en genomgång av operatörers tillämpning av policy för skälig användning vid roaming inom EU, visade det sig vid granskning av operatörernas hemsidor att fem operatörer tillämpade andra priser än det nationella slutkundspriset. Med undantag av den minsta operatören, som endast har 300 kunder, bedömde PTS att det var motiverat att inleda tillsyn.

De fyra operatörerna tillfrågades huruvida de villkor som enligt deras hemsida tillämpas vid roaming inom EU/EES också tillämpas i praktiken. Alla fyra uppgav att de tillämpar samma priser inom EU/EES som hemma, och samtliga hade också uppdaterat sina hemsidor efter att de kontaktats av PTS. Tillsynsärendena, 0700 Sverige AB, dnr 18-8770, Hallå Mobil (BM Sverige AB), dnr. 18-8771, Net at Once Sweden AB, dnr. 18-8772, Teleman AB, dnr. 18-8773, kunde därför avskrivas utan vidare åtgärd.

2.6 Anmälningssplikt

PTS har på eget initiativ inlett tillsyn för att på olika sätt kontrollera efterlevnaden av reglerna om anmälningssplikt. De aktörer som bedriver anmälningsspliktig verksamhet är skyldiga att betala vissa avgifter som finansierar PTS löpande arbete. Det handlar bland annat om årliga avgifter för tillsyn, beredskapsavgift, marknadskontroll samt tillsyn och tvistlösning kring utbyggnadslagen. Avgifterna baseras på årsomsättningen i den anmälningsspliktiga verksamheten. Med årsomsättning avses omsättningen under närmast föregående räkenskapsår i den verksamhet som omfattas av anmälningssplikt enligt lagen om elektronisk kommunikation.

Ett första steg i tillsynen har varit att tillse att samtliga stadsnät som är anmälningsspliktiga är anmälda till PTS i enlighet med reglerna om anmälningssplikt. Samtliga stadsnät har därför gått genom och de som inte har varit anmälda har tillskrivits. Efter att samtliga stadsnät därefter har anmält sig har ärendet avskrivits (dnr 17-835).

I september 2018 har PTS inlett en tillsyn av den omsättning anmälda aktörer rapporterar in till myndigheten (dnr 18-10514, 18-10515, 18-10516, 18-10517, 18-10518, 18-10519). Tillsynen har genomförts genom att PTS har kontaktat ett antal aktörer och bett om en mer detaljerad redovisning av inrapporterad relevant omsättning. Handläggningen av ärendena pågår alltjämt. Granskningen är en planerad tillsyn och är inte initierad av någon händelse eller känd brist hos operatörerna.

2.7 Tillsyn enligt utbyggnadslagen

2.7.1 Kommunala stadsnät

PTS inledde på eget initiativ under år 2017 fem tillsynsärenden för att granska hur de kommunala stadsnäten Kumbro, Mälarenergi, Utsikt, Halmstad Stadsnät och Wexnet efterlever bestämmelsen i utbyggnadslagen om att nätinnehavare ska göra viss information om bygg- och anläggningsprojekt tillgänglig genom informationstjänsten för utbyggnad av bredbandsnät (Ledningskollen) eller någon annan elektronisk kommunikationstjänst. Den publicerade informationen ska till exempel innehålla uppgift om bygg- eller anläggningsprojektets lokalisering, typ och datum för projektets inledande och hur länge det beräknas pågå. Tillsynen fokuserade på en skyldighet som gäller ex officio och inte bara på begäran av en bredbandsutbyggare och avser kommunala stadsnät i ett antal större städer (Kumla/Örebro, Västerås, Linköping, Halmstad och Växjö).

Under hösten 2018 har PTS kommunicerat utkast till föreläggande till stadsnäten Halmstad Stadsnät, Mälarenergi, Utsikt och Kumbro. Samtliga

stadsnät har därefter inkommit med synpunkter på respektive utkast. Tillsynsärendena, dnr 17- 10212-10214 och 17-10216, pågår.

PTS har avskrivit tillsynsärendet rörande Wexnet, dnr 17-10215, eftersom bolaget använder Ledningskollen och därmed uppfyller den aktuella informationsskyldigheten i utbyggnadslagen.

2.7.2 **Telias hantering av begäran om tillträde**

I september 2017 inledde PTS på eget initiativ tillsyn av Telia enligt utbyggnadslagen. Ärendet avsåg att utreda huruvida Telia hanterar en inkommen begäran om tillträde till bolagets fysiska infrastruktur i enlighet med utbyggnadslagens regler.

PTS bedömde att Telias agerande att regelmässigt hänvisa bredbandsutbyggare att först begära information via Ledningskollen och därigenom få ett särskilt formulär att fylla i för det fall bredbandsutbyggare vill begära tillträde stred mot utbyggnadslagen. Den 3 maj 2018 beslutade därför PTS att förelägga Telia att vidta åtgärder för att ta emot och behandla varje begäran om tillträde enligt utbyggnadslagen som lämnas in direkt till någon av bolagets sedvanliga kontaktvägar, upphöra att ställa som krav på den som begär tillträde att begära information eller vidta andra åtgärder innan Telia behandlar begäran samt upphöra att ställa som krav att en begäran om tillträde ska göras på en särskild blankett.

Tillsynsärendet, dnr 17-9513, är avslutat. Telia har överklagat beslutet och målet i förvaltningsrätten pågår för närvarande.

2.7.3 **Kommuner och offentliga aktörer**

PTS inledde under år 2018 tio tillsynsärenden för att granska hur kommuner, i egenskap av offentliga aktörer, efterlever bestämmelsen i utbyggnadslagen om att nätinnehavare ska göra viss information om bygg- och anläggningsprojekt tillgänglig genom informationstjänsten för utbyggnad av bredbandsnät (Ledningskollen) eller någon annan elektronisk kommunikationstjänst. Den publicerade informationen ska till exempel innehålla uppgift om bygg- eller anläggningsprojektets lokalisering, typ och datum för projektets inledande och hur länge det beräknas pågå.

Den aktuella informationsskyldigheten är viktig för att ge bredbandsutbyggaren tillräckligt med information för att kunna avgöra om samordning är ett alternativ vid utbyggnad och ge denna en möjlighet att framställa en sådan begäran. Tillsynen har inte begränsats till att handla om planerad eller pågående

bredbandsutbyggnad, utan kan även avse andra byggprojekt, t.ex. vatten och el, som ska tillgängliggöras enligt utbyggnadslagens bestämmelser.

Tillsynsärendena pågår, dnr 18-11787-91.

2.8 Avstängningsärenden

PTS har under 2018 handlagt tre ärenden gällande avstängning av operatörer, dnr: 18-567, 18-1665 och 18-11592. Samtliga ärenden har gällt samtrafik och PTS har fått informationen om den förestående avstängningen från den operatör som har förberett en avstängning. Skälet för avstängningen har i samtliga fall varit utebliven betalning av förfallna fakturor.

I ett av ärendena har betalning ägt rum innan avstängningen har hunnit verkställas. I de två andra ärendena har avstängning förekommit. Efter att betalning av fakturorna har skett efter någon dag, har förbindelserna återupptagits.

PTS har begränsade möjligheter att agera vid avstängningar och PTS har inte i något av de aktuella avstängningsärendena bedömt att det har funnits stöd för att ingripa. PTS har i stället bevakat ärendena för att begränsa risken för att samhällskritiska funktioner skulle drabbas av avstängningen. PTS har i en rapport den 12 februari 2018 föreslagit vissa förändringar för att förbättra PTS möjligheter att agera i bl.a. avstängningsärenden.⁵

---

⁵ <https://pts.se/sv/nyheter/telefoni/2018/pts-foreslar-nya-verktyg-for-sakrare-elektroniska-kommunikationer/>